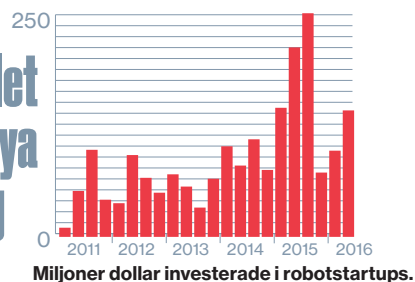

DIGITALT

Riskkapitalet
flödar in i nya
robotholag

KÄLLA: CG INSIGHTS

Nyckeln till välfärden kan vara en app

En app i stället för hundratals nycklar att hålla reda på och en mjuk robot i stället för medicin. Entreprenörerna inom välfärdstekniken blir allt fler i takt med att befolkningen blir äldre och sjukare.

av YLVA BJELLE

FÖR TOLV ÅR sedan tog serieentreprenören **Johan Hörberg** en fika med chefen för socialförvaltningen i Halmstads kommun.

”Vad är ditt största problem?” frågade han och förväntade sig ett traditionellt svar med personalomsättning eller dokumentation.

Men svaret blev nycklarna. 10 procent av arbetstiden inom hemtjänsten gick åt till logistik kring brukarens dörrnyckel, som alla inom den kommunala omsorgen skulle dela på.

Där föddes idén till Phoniro, som utvecklat en digital nyckelhantering – personalen låser enkelt upp portar och ytterdörrar med sina mobiler.

FOTO: HENS SÖLVBORG/TT

”Varje månad görs 2,5 miljoner hemtjänstbesök i de 150 kommuner som använder Phoniros plattform Phoniro Care. Det råder brist på personal inom vård och omsorg, så vi måste hitta smartare lösningar”, säger **Magnus Fröberg**, affärsutvecklingschef på Phoniro som har fler tjänster inom den växande välfärdstekniken.

Statistik visar att 8 procent av alla besök i hemtjänsten är under en minut långa. 11 procent av besöken varar i 1–5 minuter. Restiden består vanligtvis av femton minuters bilresa.

”Låt säga att man ersätter fyra av fem korta besök med ett videosamtal. Då kan man förlänga det sista besöket till en halvtimme, men ändå spara in trettio minuter i restid. Här finns pengar att spara för kommunerna, men också en höjd kvalitet för brukarna.”

”Att påminna om medicin och kolla läget kan man ofta göra i ett fem minuter långt videosamtal. Det medför mindre stress både för personal och brukare.”

Magnus Fröberg blev nyligen kontaktad av en god vän, vars mamma fått alzheimer, som undrade vilka tekniska prylar som familjen själv kunde ta hjälp av.

”För fem år sedan hade kompisen ringt kommunens hemtjänst. På den privata marknaden finns i dag exempelvis mobila trygghetslarm med gps-positionering, som ger både ökad trygghet och självständighet.”

Kvarboendepincipen är internationell, konstaterar **Catharina Borgenstierna**.

Hon är vd på Bestic som grundades 2004 av **Sten Hemmingsson**, som behövde ett äthjälpmiddel på grund av sin polioskada.

”Att vara tvungen att bli matad påverkade alltför mycket min självständighet och självkänsla,” skriver han på företagets webbplats.

Han började själv utvecklingen av äthjälpmidlet Bestic – en tallrik med en tillhörande robotarm som styrs med ett enkelt knapptryck. I dag säljs den i ett tiotal länder i hela västvärlden.

”Behoven är desamma, men i Danmark betalar kommunerna för hjälpmedel, i Holland är det försäkringsbolagen. Det finns många anhörigvårdare runtom i världen. De behöver stöd för att orka. Personalbehovet verkar inte minska inom omsorgssektorn heller”, säger Catharina Borgenstierna.

Och på Mälardalens högskola såg terapikatten Justocat dagens ljus för några år sedan.

Lars Asplund, dåvarande professor i datavetenskap, och **Christine Gustavsson**, forskare inom vårdvetenskap, tog fram en svensk modell av den dyra, japanska robot-

Teknikentreprenören Catharina Borgenstierna säljer bland annat den spinnande mjukisroboten Justocat som lugnar dementa.

säljen Paro som funnits på marknaden sedan tidigt 2000-tal.

”På svenska ålderdomshem har de boende inte någon relation till att klappa en säl. En kattunge som trivs och spinner vill däremot fler ha i knät och pyssla om”, berättar Lars Asplund, i dag vd på Robyn Robotics som säljer Justocat i sju länder.

”Syftet är att personer med demens ska må bättre. Medicin mot oro är ett alternativ. En spinnande Justocat i knät är ett annat.”

Bestic är en av Justocats återförsäljare. Catharina Borgenstierna undviker ordet ”robot”.

”Mycket handlar om hur man implementerar ny teknik. Osäkerheten kommer ofta från personalen. Undersköterskor är Sveriges största yrkesgrupp, men de har för lite teknik i sin vårdutbildning. KTH borde ha teknikutbildning för undersköterskor”, menar hon.

Niklas Cassel är vd för Nwise i Uppsala och satsar på telekommunikation. Många vårdgivare vill ha plattformar för videosamtal där fler än två personer kan delta, till exempel anhöriga och olika vårdprofessioner. Till det kopplas matsensorer, kameror och verktyg för uppföljning. 70 procent av verksamheten går på export.

”Äldre, handikappade och kroniskt sjuka utgör minst 80 procent av den totala vårdbudgeten ur ett europeiskt perspektiv. Vi har skapat en totallösning för vård i hemmet och här finns stora möjligheter till besparingar för samhället och ökad livskvalitet för den enskilde,” säger Niklas Cassel. ●

SVENSKA VÄLFÄRDS- TEKNIK- BOLAG

Bolag: **Phoniro**.
Produkt: **Bl a en app som ersätter nycklar**.
Omsättning: **121 Mkr**.

Bolag: **Nwise**.
Produkt: **Telekommunikation**.
Omsättning: **20 Mkr**.

Bolag: **Bestic**.
Produkt: **Matningsrobot**.
Oms: **3 Mkr**.

Bolag: **Robyn Robotics**.
Produkt: **Robotkatten Justocat**.
Omsättning: **1 Mkr**.

